

και
ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

ΛΟΝΔΙΝΟ, Σεπτέμβριος.

Ο «Τρίτος Δρόμος», κατά Μπλερ, ευαγγελίζεται σοσιαλδημοκρατία, που υπερασπίζεται την κοινωνική δικαιοσύνη και τους στόχους της Κεντροαριστεράς, αλλά επίσης ευέλικτη, ευρηματική και με το βλέμμα εμπρός, σε ό,τι αφορά τα μέσα που θα χρησιμοποιήσει για την επίτευξη των στόχων της. Ο «Τρίτος Δρόμος» είναι θεμελιωμένος πάνω στις αξίες, οι οποίες έχουν καθοδηγήσει τις προοδευτικές πολιτικές περισσότερο από έναν αιώνα - δημοκρατία, ελευθερία, δικαιοσύνη, αμοιβαίες υποχρεώσεις και διεθνισμό. Αλλά είναι «Τρίτος Δρόμος» γιατί προχωρεί αποφασιστικά, πέραν της παλαιάς Αριστεράς, η οποία είναι αγκυλωμένη στον κρατικό έλεγχο, στην υψηλή φορολογία και στα συμφέροντα του παραγωγού, αλλά και πέραν μιας νέας Δεξιάς, η οποία θεωρεί τις δημόσιες επενδύσεις και συχνά τις έννοιες της «κοινωνίας» και της «συμμετοχής» ως κακά που πρέπει να εξαλειφθούν. Στον 21ον αιώνα, τονίζει ο Μπλερ, η άσκηση της πολιτικής θα περιλαμβάνει υποχρεωτικά την εναρμόνιση εννοιών που στο παρελθόν θεωρούντο ανταγωνιστικές, όπως «ο πατριωτισμός και ο διεθνισμός, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, η προώθηση του επιχειρείν και η επίθεση κατά της φτώχειας και του κοινωνικού ρατσισμού».

● Οι νέοι
ευαγγελιστές

Είναι σαφές ότι ο «Τρίτος Δρόμος» αποτελεί προϊόν της αγγλοσαξονικής πολιτικής σκέψης, και δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετικά, από τη στιγμή που οι βασικοί αρχιτέκτονες και ευαγγελιστές είναι και ηγέτες των Ηνωμένων Πολιτειών και της Βρετανίας. Στο μανιφέστο του, ο Τόνι Μπλερ δεν το αρνείται, αν και προσπαθεί να διατηρήσει τη διαχωριστική γραμμή μεταξύ Δεξιάς και Αριστεράς. Υπογραμμίζει ότι ο «Τρίτος Δρόμος» δεν αποτελεί προσπάθεια να μοιραστεί η διαφορά μεταξύ Δεξιάς και Αριστεράς. Αναφέρει ότι ο «Τρίτος Δρόμος» δεν αποτελεί προσπάθεια να μοιραστεί η διαφορά μεταξύ Δεξιάς και Αριστεράς. Αναφέρει ότι ο «Τρίτος Δρόμος» δεν αποτελεί προσπάθεια να μοιραστεί η διαφορά μεταξύ Δεξιάς και Αριστεράς. Αναφέρει ότι ο «Τρίτος Δρόμος» δεν αποτελεί προσπάθεια να μοιραστεί η διαφορά μεταξύ Δεξιάς και Αριστεράς.

Πρακτικά και σε πρώτο επίπεδο, η διατύπωση των παραπάνω απόψεων σημαίνει ότι, κατά τον Τόνι Μπλερ, η Ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία δεν έχει λόγο να μην «αδελφοποιηθεί» με το

Μπλερ,
Κλίντον,
Πρόντι και
Καρντόζο
θέτουν τις
βάσεις για
τη σοσιαλδημοκρατία
του επόμενου
αιώνα

Είναι πολύ αμφίβολο αν ο «Τρίτος Δρόμος» θα βοηθήσει τον Μπλ Κλίντον να ξεφύγει από τις Ερι- νόσια - Κένεθ Σταρ, Κογκρέσο, Μέ- σοια Μαζικής Ενημέρωσης - που τον κινήσουν, εξαιτίας των εξο- συζιγικών ερωτικών αναζητήσε- ών του. Ωστόσο, η αυριανή συζή- τηση στην οποία θα συμμετάσχει ο ίδιος ο αμερικανός πρόεδρος, ο πρωθυπουργός της Βρετανίας Τό- νι Μπλερ, ο ιταλός πρωθυπουργός Ρομάνο Πρόντι και ο πρόεδρος της Βραζιλίας Φερνάντο Ενρίκε Καρντόζο, με αντικείμενο ακρι- βώς τις πολιτικές και ιδεολογικές διαστάσεις, αλλά και τις εφαρμο- γές του «Τρίτου Δρόμου», ενδέχ- εται να αποδειχθεί ιστορικής σημα-

σίας. Αυτή είναι η επιθυμία των αρχιτεκτόνων του «Τρίτου Δρό- μου», Τόνι Μπλερ και Μπλ Κλί- ντον, που ουσιαστικά αποτελεί προσπάθεια ιδεολογικοποίησης της διακυβέρνησης από τον σύγ- χρονο κεντρικό χώρο, υπό την έν- νοια ότι «οι αγορές λειτουργούν και το κράτος θέτει τους κανόνες και εποπτεύει». Η σημασία της αυριανής συζή- τησης στη Νέα Υόρκη - την διοργανώ- νει το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης - εξηγεί πιθανότατα και την επιμονή του Τόνι Μπλερ να διατηρεί στενές σχέσεις με τον α- μερικανό πρόεδρο ακόμη και με- τά τις δραματικές εξελίξεις που προκάλεσε το λεγόμενο σκάνδαλο Λιουίνσκι. Απόδειξη ότι ο βρετανός πρωθυ- πουργός δίνει αύριο στη δημοσί- τητα το ιδεολογικό μανιφέστο του «Τρίτου Δρόμου», επιθυμώντας προφανώς να αποδείξει ότι δεν πρόκειται απλώς για ένα σύνθη- μα, αλλά για «νέα πολιτική που η προοδευτική κεντροαριστερά προωθεί στη Βρετανία και αλλού». Το θέμα άλλωστε απασχολήσε - α- πασχολεί και θα συνεχίσει να α- πασχολεί τα σοσιαλιστικά και σο-σιαλδημοκρατικά κόμματα στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο - τους ηγέτες των ευρωπαϊκών σοσιαλιστικών κομμάτων κατά τη συνάντησή τους στο Λονδίνο στις 6 Απριλίου 1998. «Το Βήμα» γνω- ρίζει το περιεχόμενο του μανιφέ- στο Μπλερ, που έχει τίτλο «Ο Τρί-τος Δρόμος: νέες πολιτικές για τον νέο αιώνα», και είναι βέβαιο ότι θα απασχολήσει εκτεταμένα τον Τύπο παγκοσμίως, όπως και ότι θα συζητηθεί ευρύτατα.

Δημοκρατικό Κόμμα των Ηνωμένων Πολιτειών, ίσως και με άλλα κόμματα του Λατινικής Αμερικής ή άλλων χωρών του πλανήτη. Η σκέψη για συμμετοχή του Δημοκρατικού Κόμματος στη Σοσιαλιστική Διεθνή απεργρήθη όχι

Αύριο στη Νέα Υόρκη το ιδεολογικό μανιφέστο του Τόνι Μπλερ για τον Τρίτο Δρόμο

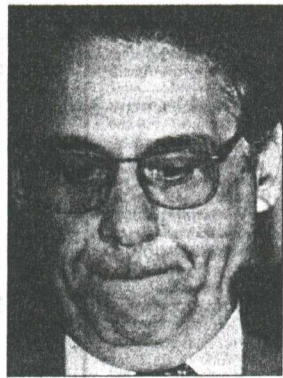

Κλίντον-Μπλερ: ο αγγλοσαξονικός άξονας της Κεντροαριστεράς

Η διεθνής
της
Κεντροαριστεράς

Πρόντι-Καρντόζο: Η λατινική παρουσία στη Νέα Υόρκη

Πέρα από τη Δεξιά
και την Αριστερά

μόνο από τους Σοσιαλιστές του ευρω- παϊκού Νότου, της Γαλλίας, της Ιτα- λίας, της Ελλάδας, αλλά και από τους αμερικανούς δημοκρατικούς. Η σκέψη και μόνο ότι το Δημοκρατικό Κόμμα συμμετέχει, επίσης, με παρατηρητές στις εργασίες της Σοσιαλιστικής Διε- θνούς, θα προκαλούσε αναταραχή στους αμερικανούς ψηφοφόρους. Η αυριανή συνάντηση της Νέας Υόρκης αποτελεί λοιπόν βήμα για τη δημιουρ- γία ενός νέου φορέα, ή διεθνούς βήμα- τος για την προώθηση των ιδεών του «Τρίτου Δρόμου».

Στο μανιφέστο υπογραμμίζεται με κάθε ειλικρίνεια ότι «Τρίτος Δρόμος» αποτελεί τρίτο δρόμο και στο πλαίσιο της Αριστεράς, αφού «η φρονιμανα- λιστική έκανε την εθνικοποίηση και

τον κρατικό έλεγχο αυτοσκοπό, τη συ- ναγωγή της σκληρότερης πολιτικής, ιδε- ολογία. Ο ριζοσπαστισμός κρινόταν α- πό το μέγεθος της δημόσιας ιδιοκτη- σίας και των δαπανών. Στην αντίθεση όχηθ βρισκόταν μια μετριοπαθής αρι- στερά, η οποία πολύ συχνά έθεε αποθε- χόταν αυτή τη βασική κατεύθυνση, ενώ πίεζε για βραδύτερο ρυθμό αλλαγής, είτε αδιαφορούσε για τον κόσμο των ι- δεών. Αναθεωρητές προσπαθούσαν περιοδικά να αλλάξουν την ατζέντα, αλλά με περιορισμένη επιτυχία. Ο Τρί-τος Δρόμος είναι σοβαρή επανεκτίμη- ση της σοσιαλδημοκρατίας, φθάνο- ντας βαθιά στις αξίες της Αριστεράς για να αναπτύξει νέες ριζοσπαστικές προσαρμογές».

Ο πρωθυπουργός της Βρετανίας Θε-

ορεί ότι ο «Τρίτος Δρόμος» τώρα αρχί- ζει, ενώ ταυτόχρονα παρατηρεί ότι κε- ντροαριστερά κόμματα βρίσκονται πλέον στην εξουσία σε πολλές ευρω- παϊκές χώρες, προωθώντας «μεταρρυθ- μίσεις στο κράτος πρόνοιας, πολεμιώ- ντας την κοινωνική περιθωριοποίηση, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή επιχει- ρήσεων σε νέες συνεργασίες και καθιε- ρώνοντας σταθερή οικονομική βάση για μακροχρόνια σταθερότητα και ε- πένδυση». Από τη δική του πλευρά και στο πλαίσιο του «Τρίτου Δρόμου», ο Τόνι Μπλερ βλέπει ως αποστολή του να προσθέσει και να καθιερώσει τέσσε- ρες βασικές αξίες που πιστεύει ότι εί- ναι απαραίτητες για μια δίκαιη κοινο- νία:

- Το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου να ταχάνει αναγνώριση ανάλογα με τις ικανότητές του, και όχι ανάλογα με την κοινωνική ή φυλετική προέλευση (θα μπορούσε να αναγνωρισθεί και ως αρχή της αξιοκρατίας).
- Την εξασφάλιση ή παροχή ευκαιριών για όλους και σε όλους, χωρίς αυ- τό να σημαίνει κρατική πρόνοια για ό- λους και κρατικές υπηρεσίες κοινής ω- φελείας.
- Την εξασφάλιση των δικαιωμά- των με τις ευθύνες του κάθε ατόμου, καθώς «δικαιώματα και ευκαιρίες δί- χως ευθύνες ισοδυναμούν με σχήματα εγωισμού και πλεονεξίας». - Τη μετα- τροπή του κράτους σε δύναμη που θα προστατεύει τις αποτελεσματικές κοινο- νίες και τους εθελοντικούς οργανι- σμούς και θα τους ενθαρρύνει να ανα- πτύσσονται και να αντιμετωπίζουν τις νέες ανάγκες με συνεργασία.

● Ποιοι είναι
οι στόχοι

Ο «Τρίτος Δρόμος» του Τόνι Μπλερ αναφέρει τις κύριες αλλαγές που έχουν επέλθει στον κόσμο - παγκοσμιοποίη- ση αγορών και κουλτούρας (προφανώς αγγλοσαξονικής, που επιτρέπει και την επιβολή της αντίστοιχης ιδεολογίας), ανάπτυξη της τεχνολογίας, της πληροφορικής και των αντίστοιχων επαγγελ- μάτων, νέος ρόλος των γυναικών και μεταμόρφωση της πολιτικής -, και απαιτούν άλλη αντιμετώπιση. Για να υ- πάρξει νέα αντιμετώπιση, πρέπει να ε- πιτευθούν και νέοι στόχοι.

- 1) Μια δυναμική οικονομία που αναφέρεται στη γνώση και θα βασίζεται στην ατομική πρωτοβουλία και αξιο- ποίηση ευκαιριών, όπου οι κυβερνή- σεις θα συμμετέχουν, και δεν θα ελέγ- χουν, και η ισχύς των αγορών θα προ-σανατολίζεται στην εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος.
 - 2) Μια ισχυρή πολιτισμένη κοινο- νία, που θα εναρμόνιζε δικαιώματα και υποχρεώσεις στην οποία η κυβέρ- νηση είναι εταίρος των ισχυρών κοινο- τήτων.
 - 3) Μια σύγχρονη κυβέρνηση, που θα βασίζεται στον εταιρισμό και στην α- ποκεντρώση, όπου η δημοκρατία εμβα- θύνεται για να προσαρμοσθεί στους νέ- ους καιρούς.
 - 4) Και μια εξωτερική πολιτική, που θα βασίζεται στη διεθνή συνεργασία. Θεωρητικά, ο άμεσος αποδέκτης των ιδεών και του μανιφέστου του Τόνι Μπλερ είναι η βρετανική κοινή γνώ- μη και όχι ολόκληρος ο κόσμος: αλλά μόνο θεωρητικά. Μεταξύ των άλλων, γίνεται προσπάθεια να πεισθεί αυτή η συγκεκριμένη κοινή γνώμη ότι η διε- θνής συνεργασία επιβάλλεται εκ των πραγμάτων, και οι διεθνήσεις δεν εί- ναι αντίθετες του πατριωτισμού. Στην πραγματικότητα, η βρετανική κυβέρ- νηση προωθεί τη συμμετοχή της χώρας στην Οικονομική και Νομισμα- τική Ένοπιση της Ευρωπαϊκής Ένω- σης και την ένταξη της σπέρνας του ευρώ. Η απόφαση θα ληφθεί με δημο- ψήφισμα μετά τις προσεχείς εκλογές, αλλά επειδή υπάρχει ισχυρή αντίθεση από τους Συντηρητικούς, οι Βρετανοί θα πρέπει να πεισθούν να ακολουθή- σουν το «Τρίτο Δρόμο» που θα τους φέρει ακόμη πλησιέστερα στην Ευρώ- πη.
- Για να φθάσει πάντως ο «Τρίτος Δρόμος» σε κάποιο προορισμό, ο Τόνι Μπλερ δεν υποθέτει τη διαρκή επανά- σταση. Υποθέτει τη «διαρκή αναθεώρη- ση» της πολιτικής, ως μέθοδο επίλυσης προβλημάτων.